

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

C9PID18C0T01

	Cahiniscolol
DIDAKTICKÝ TEST	Jméno a příjmení
Počet úloh: 30	
Maximální bodové hodnocení: 50 bodů	
Povolené pomůcky: psací potřeby	
1 Základní informace k zadání zkoušky	Pokud budete chtít následně zvolit jinou
• Časový limit pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.	odpověď, pečlivě zabarvěte původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.
 U každé úlohy je uveden maximální počet bodů. 	A B C D
 Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se neudělují záporné body. 	 Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za

- dělat do testového
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.

• Odpovědi pište do záznamového archu.

- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.
- 2 Pravidla správného zápisu odpovědí
- Odpovědi zaznamenávejte modře nebo černě píšící propisovací tužkou, která píše dostatečně silně a nepřerušovaně.
- Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.
- 2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám
- U všech úloh/podúloh je právě jedna odpověď správná.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

	Α	В	C	D
4			\times	

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

nesprávnou odpověď.

 Odpovědi pište čitelně do vyznačených bílých polí.

16	*	

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte velká a malá písmena.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná
 (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí
 odpověď. Maximální dosažitelné bodové
 hodnocení za úlohu se sníží o započítané
 chyby.

1 Které z následujících souvětí je zapsáno pravopisně správně?

- A) Když se setmnělo, věděl už zcela určitě, že jejich vzpoura skončí špatně.
- B) Když se začalo smrákat, knížecí vojsko dobilo hradby vzdorujícího města.
- C) Když odhrnula kápi a spatřila v zrcadle svou znetvořenou tvář, oněměla hrůzou.
- D) Když vstoupil do sálu přeplněného cizými lidmi, začal mít obavy, jestli tady vydrží.

max. 3 body

2	Přiřaďte k	jednotlivý	ím větám ([2.1-2.3]	odpovída	jící tvrzení (A-E)	١.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 2.1 Jeho dědeček, narozený za 1. světové války, byl nejvýznamnějším českým skladatelem folkových písní.
- 2.2 Na narozeninovou oslavu mé velmi dobré kamarádky přišli nejen její nejbližší, ale nečekaně i její kolegové z práce.
- 2.3 Během svého několikaletého pobytu v zahraničí získal nejednu cennou dovednost, zejména však perfektní anglickou výslovnost.
- A) Ve větě je podmět nevyjádřený a přísudek slovesný.
- B) Ve větě je podmět několikanásobný a přísudek slovesný.
- C) Ve větě je podmět několikanásobný a přísudek jmenný se sponou.
- D) Ve větě je podmět rozvitý, který není několikanásobný, a přísudek slovesný.
- E) Ve větě je podmět rozvitý, který není několikanásobný, a přísudek jmenný se sponou.

max. 2 body

3 Na každé vynechané místo (*****) v ustálených slovních spojeních doplňte příslušné slovo.

- 3.1 Máma měla mimořádně dobrou náladu, a tak jsem se rozhodla ji přemluvit, aby mi koupila nový telefon. Řekla jsem si totiž: Kuj železo, dokud je *****.
- 3.2 Ačkoli je moje máma profesionální kuchařka, doma vaříme jen z polotovarů. Ne nadarmo se říká: Kovářova kobyla chodí *****.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4-7

srdo Jino	cem och r	/ nemalé rozpaky n hezoučké dcerky: růže jí podával pán velmožný šperky.	
se c Růž	ovše e? V	to, démanty rozhodlo em děvče chudé. /šak on jí někdo již e nositi bude!	
		(F. Gellner,	. Volba)
		max. 2	2 body
4		ozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu xtu (A), nebo ne (N).	
		A	N
4.1	Τρν	xt je ukázkou literatury věcné.	
		čet slok je dvakrát vyšší než počet veršů v jedné sloce.	
		vní a poslední verš první sloky mají shodný počet slabik.	
4.4	v a	druhé sloce se rýmují pouze sudé verše.	
			1 bod
5	Kte	eré z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?	
	A)	Dívka dala přednost staršímu nápadníkovi, protože ji zlákalo jeho bohatstv	νĺ.
	B)	Dívka se bála manželství, ale nakonec ji přesvědčilo bohatství staršího nápadníka.	
	C)	Dívka se nemohla rozhodnout mezi dvěma nápadníky, proto její mladý ctit začal nosit růže jinému děvčeti.	el
	D)	Dívka se domluvila se svým mladým ctitelem, že jejich vztah bude pokračo i po jejím sňatku se starším nápadníkem.	vat
			1 bod
6	Kte	eré z následujících slov je <u>nespisovným</u> synonymem slova <i>jinoch</i> ?	
	A)	hoch	
	B)	hošík	
	C)	mladík	
	D)	mlaďoch	
			1 bod
7	Kte	eré z následujících tvrzení <u>není</u> pravdivé?	1 Dou
-		osuzované výrazy jsou ve výchozím textu zvýrazněny.)	
	A)	Výraz jí může být použit někdy jako zájmeno a někdy jako sloveso.	
	B)	Výraz již může být použit někdy jako příslovce a někdy jako zájmeno.	

C) Výraz pro může být použit někdy jako předložka a někdy jako spojka.D) Výraz se může být použit někdy jako zájmeno a někdy jako předložka.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 8-14 TEXT 1

- (1) Příroda umí vykouzlit neskutečné divy. Jeden z nich můžeme nalézt třeba v jihoamerickém státě Chile. Ledovec Grey je součástí Torres del Paine, chilského národního parku, a ústí do jezera Lago Grey. Ledovec je skoro třicet kilometrů dlouhý a na šířku má až pět kilometrů. Z jeho čela odpadávají obrovské, modře zbarvené kusy ledu. Kromě impozantního vzhledu Grey přináší svědectví o druhohorách, době dinosaurů. V části ledovce se našly cenné zkameněliny, například ichtyosauři neboli rybí ještěři, amoniti, tedy vyhynulí hlavonožci, nebo zkamenělé stromy. Vše minimálně šedesát šest milionů let staré. Grey se tak stal jedním z významných nalezišť druhohorních fosilií.
- (2) Lodí se plavíme po šedé vodní hladině, ale známky života hledáme marně. Voda vymílá zpod ledovce tolik minerálů, že v jezeře žádní živočichové nežijí. O to víc vyniknou na šedém podkladu modré kry plovoucí po jezeře. Ledoví obři předvádějí velmi zvláštní balet. Předplatné na toto představení mají jen štíty hor kolem Lago Grey.
- (3) Budoucnost Greye je ale nejistá, v posledních letech se totiž ledovec stále zmenšuje. Luis García z chilské univerzity považuje za jednu z příčin nezvykle rychlého úbytku ledovce globální oteplování způsobené lidmi. Svou roli v procesu zmenšování Greye hraje skutečnost, že méně sněží. Pokud je totiž sněhu dostatek, ledovec roste, a naopak. "Když se ledovec zmenší natolik, **že nebude končit v jezeře, ale na skále**, možná se jeho ústup zpomalí," doufá Luis García.
- (4) Vypravit se do parku Torres del Paine určitě stojí za to. Věřte, že se vám stejně jako mně podlomí nohy při pohledu na tu koupající se masu ledu.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

TEXT 2

Větné členy v přístavkovém vztahu pojmenovávají jednu skutečnost různými způs	oby,
například naše škola má ve znaku <u>sovu, symbol moudrosti</u> .	
	(CZVV)

max, 2 body

	111	ax. Z D	ouy		
8	Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informac obsaženými v TEXTU 1 (A), nebo ne (N).				
		Α	N		
8.1	Pokud je nedostatek sněhových srážek, ledovec Grey se zmenšuje.				
8.2	Druhohorní fosilie nalezené v části ledovce Greye jsou staré alespoň šedesát šest milionů let.				
8.3	Podle Luise Garcíi je zmenšování ledovce Greye mimo jiné důsledkem globálního oteplování.				
8.4	Na to, aby v Lago Grey mohli žít alespoň nějací živočichové, voda v jezeře obsahuje příliš málo minerálů.				

max. 3 body

9

- 9.1 Vypište z prvního odstavce TEXTU 1 dvouslabičnou předložku.
- 9.2 Vypište z <u>druhého odstavce</u> TEXTU 1 všechna přídavná jména, která se skloňují podle vzoru *jarní*.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

10 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se <u>nevyskytují</u> větné členy v přístavkovém vztahu?

Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.

- A) amoniti, tedy vyhynulí hlavonožci
- B) obrovské, modře zbarvené kusy ledu
- C) Grey přináší svědectví o druhohorách, době dinosaurů
- D) je součástí Torres del Paine, chilského národního parku

1 bod

11 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Autor textu informuje turisty o historii chilského národního parku.
- B) Autor textu nabízí čtenářům zájezd do chilského národního parku.
- C) Autor textu doporučuje čtenářům návštěvu chilského národního parku.
- D) Autor textu varuje turisty před možnými nástrahami chilského národního parku.

1 bod

12 Ve které z následujících možností je mezi prvním a druhým slovem stejný významový vztah jako mezi dvojicí *ledovec – kra*?

- A) postel polštář
- B) sklenička sklo
- C) sklenička střep
- D) postel palanda

1 bod

13 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se <u>nevyskytuje</u> metafora?

- A) lodí se plavíme po šedé vodní hladině
- B) příroda umí vykouzlit neskutečné divy
- C) ledoví obři předvádějí velmi zvláštní balet
- D) předplatné na toto představení mají jen štíty hor

1 bod

14 Která z následujících možností označuje druh věty vedlejší tučně vyznačené v TEXTU 1?

- A) předmětná
- B) přívlastková
- C) příslovečná místní
- D) příslovečná měrová

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Příchod podzimu ohlásily první raní mlhy a přízemní mrazíky. V sobotu bylo sychravo a silné nárazy větru znepříjemňovaly farmářům práci. V neděli se sice počasí výrazně zlepšilo, teploty však zůstaly nadále nízké. Vytrvalý zemědělci pokračovali ve sběru ovoce a zabezpečovali bedny s úrodou před očekávanými mrazy.

V údolí mezi skalisky bylo vidět nesčetně malých postaviček s papírovými draky. Vzdušné výry pomáhaly pestrobarevným drakům vzlétnout vysoko nad skály. Po chvíli však výskající hlásky rozlítily toulavé psy, kteří pobíhali mezi křovinami. Děti se rozzuřených psů tak lekly, že jim z rukou vyklouzly provázky. Ještě chvíli pak několik osamnělých draků létalo nad vsí.

(CZVV)

max. 4 body

15 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je <u>pravopisně správně</u>.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

3 body

16 Seřaďte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) Opatřil si od sedláka Nováka štěně vlčáka a dal mu jméno Holan. Pes měl mohutnou hruď, silné nohy a obrovskou tlamu. Světla měl žlutá a přemýšlivá.
- B) V Karlu Proškovi kolovala od narození pytlácká krev. Už jeho dědeček proslul uzavřením sázky, že proveze v poledne nejsilnějšího srnce z křivoklátských lesů kolem četnické stanice, a také to dokázal: v rakvi a pohřebním voze. A jindy jeho maminka, když četníci přišli na prohlídku, houpala srnce v kolíbce.

	C)	C) Právě proto se ho sedlák Novák rád zbavil. Ale byl to přesně takový pes, jakého potřeboval strejda Prošek.		
	D)	Jenže za těma očima bylo ještě něco schovaného. Byly to vlčí oči. Holan byl v podstatě vlk. Valil se ještě jako štěněčí kulička a už zabíjel slepice. Haf a haf. Vrr a vrrr. A hlavně škub a trh a SMRT.		
	E)	Tyhle dvě potupy nemohli četníci Proškům zapomenout, a tak Karel raději hodil flintičku do Berounky a šel na to jinak.		
		(O. Pavel, Smrt krásných srnců, upraveno)		
16.1				
16.2				
16.3		<u> </u>		
16.4		<u> </u>		
16.5				

17	Přiřaďte k	iednotlivý	m slovům	(17.1–17.4)) odpovída	iící tvrzení ((A-F).
	IIIIaatek	Jeanothy y	III SIOVUIII		, oapoviaa	IICI CVIZCIII I	(A-I)•

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

17.2 zvládnutý _____

17.3 obchodovat _____

17.4 znepřátelený

- A) Slovo má celkem dvě předpony, které dohromady tvoří dvě slabiky.
- B) Slovo má celkem dvě předpony, které dohromady tvoří jednu slabiku.
- C) Slovo, jehož kořen je složený ze tří hlásek, má pouze jednu předponu a ta je slabičná.
- D) Slovo, jehož kořen je složený ze čtyř hlásek, má pouze jednu předponu a ta je slabičná.
- E) Slovo, jehož kořen je složený ze tří hlásek, má pouze jednu předponu a ta je neslabičná.
- F) Slovo, jehož kořen je složený ze čtyř hlásek, má pouze jednu předponu a ta je neslabičná.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

Podle celostátního de*íku nestra*ý soud včera rozhodl, že známý právník je vi*en falšováním dokumentů.

(CZVV)

1 bod

18 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *n/nn* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *n/nn* uvedena v odpovídajícím pořadí?

- A) n-n-nn
- B) n nn n
- C) nn n nn
- D) nn nn n

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 19–24 TEXT 1

Pan Kaplan dělal profesoru Parkhillovi těžkou hlavu. Dělal mu těžší hlavu než kterýkoli jiný žák, a to už od prvního domácího úkolu, který zněl "Napište tři podstatná jména v jednotném a množném čísle". Když úkoly opravoval, dostal se k papíru, na němž zářilo: pes – pesy; nemoc – nemocnice; lev – Löwi. Podepsán H*Y*M*A*N K*A*P*L*A*N.

Při další hodině si profesor Parkhill pana Kaplana s neobyčejným zájmem prohlédl. Byl to boubelatý muž s jablíčkovými lícemi, nažloutlými vlasy a veselýma modrýma očima; v náprsní kapse saka měl vždy *dvě* plnicí pera. (Jiní muži ve třídě inzerovali svou gramotnost pouze jedním.) Daleko nejvíce však pedagoga zaujalo něco jiného. Byl to páně Kaplanův úsměv – vlídný, bystrý, dobrotivý. Jen zřídkakdy žákovu tvář opouštěl. Ba zářil na ní i tehdy, kdy **byly** jeho nositeli **vytýkány** nejstrašlivější chyby proti výslovnosti, pravopisu nebo gramatice. Jako **by se** pan Kaplan **pyšnil** tím, že se mýlí tak často a tak objevně.

Profesor Parkhill si vzpomněl na jednu hodinu věnovanou rozšiřování slovní zásoby. Předříkával tenkrát žákům slova, která měli použít ve větách. Když na pana Kaplana připadlo slovo prášky, nadšeně pravil: "Já pučil kufr od mýho prášky." Jindy, když při procvičování ***** sklidil Wolfgang Schmitt ovace za své impozantní příklady (správně – špatně; práce – odpočinek; plakat – smát), ohromil pan Kaplan vyučujícího svými dvojicemi: mlíko – šlehačka; život – smrď; hlavní – pohlavní. A v jednom ze zadaných slohových cvičení líčil tento žák, jak bytostně nenávidí průmyslové magnety. Teprve po několika perných minutách svitlo profesoru Parkhillovi, že píše-li pan Kaplan magnety, má zřejmě na mysli magnáty. A když byl pan Kaplan vyzván, aby uvedl minulý a budoucí čas slovesa umřít, bez nejmenšího zaváhání odpověděl: "Umžít, umžel, funus."

(L. Rosten, Pan Kaplan má třídu rád, upraveno)

TEXT 2

Charakteristika vnější – popis vzhledu nějakého člověka.

se profesora Parkhilla.

Charakteristika přímá – vlastnosti postavy sděluje vypravěč konkrétním pojmenováním, např. *Pan Novák je lakomý*.

Charakteristika nepřímá – čtenář si udělá obrázek o vlastnostech postavy z popisu jejího jednání.

(CZVV)

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

Při řešení úlohy vycházejte z definic uvedených v TEXTU 2.

A N

19.1 Ve dvou odstavcích se vyskytují prvky charakteristiky vnější týkající se pana Kaplana.

19.2 Alespoň v jednom odstavci se vyskytují prvky charakteristiky nepřímé týkající se pana Kaplana.

19.3 Ve dvou odstavcích se vyskytují prvky charakteristiky přímé týkající se profesora Parkhilla.

19.4 Alespoň v jednom odstavci se vyskytují zároveň prvky charakteristiky přímé týkající se pana Kaplana a prvky charakteristiky vnější týkající

20 Vypište z <u>posledního odstavce</u> TEXTU 1 slovo, které má význam *patrně*.

1 bod

21 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z TEXTU 1?

- A) Třídu, v níž vyučuje profesor Parkhill, navštěvují výhradně samí muži.
- B) Na rozdíl od jiných žáků se pan Kaplan dopustil chyb již v prvním domácím úkolu.
- C) Profesor Parkhill pravidelně věnoval jednu hodinu týdně rozšiřování slovní zásoby.
- D) Vedle ústního procvičování slovní zásoby psali žáci profesora Parkhilla také souvislé texty.

1 bod

22 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) v posledním odstavci TEXTU 1?

- A) antonym
- B) homonym
- C) slov příbuzných
- D) slov citově zabarvených

1 bod

23 Který z následujících větných členů se v souvětí podtrženém v TEXTU 1 vyskytuje více než jednou?

- A) předmět
- B) přívlastek
- C) příslovečné určení času
- D) příslovečné určení místa

max. 2 body

24 U následujících tvarů sloves určete způsob a slovesný rod.

(Posuzované tvary sloves jsou v TEXTU 1 vyznačeny tučně. Odpovědi zapište celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

24.1 byly vytýkány –

24.2 pyšnil by se –

1 bod

25 Ve kterém z následujících souvětí je pravopisná chyba?

- A) Připadalo mi, že se všichni spikli proti mně.
- B) Část obilí sklidil už začátkem léta a uložil do sýpky.
- C) Pravidelně jsem spílal osudu, že byl ke mně příliš krutý.
- D) Napětí v rodině se sklidnilo a opět vysvitla naděje na usmíření.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26-28

Pokoj pro teenagera je docela něco jiného než pokoj pro malé dítě. Hračky až na pár plyšáků zmizely a vás při vstupu do pokoje rozbolí oči, **vše totiž hýří šílenými barvami a vzory**. Smiřte se s tím a klidně nechte své potomky, ať si doplňky a barevné kombinace zvolí po svém. **Pokud se vám jejich výběr nelíbí**, netrapte se tím. **Vždyť tohle je jen jejich prostor**, a proto je důležité, aby se tam cítili dobře. **Stejně se jim vkus bude rychle měnit**, tak nemá cenu se rozčilovat.

Ideální je vybrat nábytek v neutrálním odstínu a barvy do prostoru dodat pomocí plakátů, textilií či výmalby. Dnes se opět používá tapeta, do pokoje pro dospívající dívky a chlapce se také skvěle hodí samolepicí dekorace. Dobrým tipem, jak při zařizování studentského pokoje nevyprázdnit peněženku, je například koupě samolepicí fólie v metráži. Společně se pak můžete naučit něco nového – vytvořit originální motivy.

(www.obydleni.cz, upraveno)

1 bod

26 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Text je určen zejména teenagerům, poskytuje jim praktické rady.
- B) Text je určen zejména rodičům teenagerů, poskytuje jim praktické rady.
- C) Text je určen zejména teenagerům, nabízí jim placené služby designérů.
- D) Text je určen zejména rodičům teenagerů, nabízí jim placené služby designérů.

1 bod

27 Který z následujících úseků výchozího textu <u>není</u> větou hlavní?

(Posuzované úseky jsou ve výchozím textu zvýrazněny.)

- A) vždyť tohle je jen jejich prostor
- B) pokud se vám jejich výběr nelíbí
- C) stejně se jim vkus bude rychle měnit
- D) vše totiž hýří šílenými barvami a vzory

max. 3 body

28

- 28.1 Vypište z druhého odstavce výchozího textu slovo, které obsahuje dvojhlásku.
- 28.2 Napište spisovné <u>dvouslabičné</u> podstatné jméno, které je <u>příbuzné</u> se slovem *zvolit* a zároveň se skloňuje podle vzoru *muž*.
- 28.3 Napište spisovné <u>tříslabičné</u> podstatné jméno, které je <u>příbuzné</u> se slovem nevyprázdnit a zároveň se skloňuje podle vzoru *žena*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 29

_	rmóron je spojení slov, jejichž význam se navzájem vylučuje, např. <i>sví</i> á špína.		dě, ZVV)
		max. 2 b	oody
29	Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je příkladem nebo ne (N).	oxymóra (A)	1,
		Α	N
29.1	hlasité ticho		
29.2	vyhaslé ohniště		
29.3	uspořádaný chaos		
29.4	nenápadná výstřednost		

30 Ve kterém z následujících souvětí je pravopisná chyba?

- A) Panu Novákovi jsem řekl, aby mému bratrovi už nikdy nenadával.
- B) Poděkoval jsem dědovi za to, že mi představil úžasné strýcovi známé.
- C) Manželé Novákovi se velice pohádali, když vybírali svému synovi dárek.

1 bod

D) Připomněl jsem komorníkovi, aby lordovi na zítřek připravil golfové hole.